

Nová Evropská komise: Jaké priority pro „post-lisabonskou“ EU?

**Projekt byl podpořen odborem informování
o evropských záležitostech Úřadu vlády České republiky.**

EVROPSKÉ HODNOTY jsou nevládní proevropskou organizací, která pomocí vzdělávací a výzkumné činnosti usiluje o rozvoj občanské společnosti a zdravého tržního prostředí.

Zasazujeme se o...

- demokratičtější a akceschopnější evropské společenství
- liberální a konkurenceschopnou ekonomiku
- uchování dědictví a hodnot západní civilizace
- rozvoj obnovitelných zdrojů a jaderné energetiky
- silnější evropskou obranu
- pevné transatlantické partnerství

Naši vizi je Evropa svobodnější, silnější a bezpečnější.

Naši vizi je evropská společnost vědoma si hodnot a civilizační identity, na kterých stojí. Usilujeme o evropské politické společenství, které z těchto hodnot čerpá, dokáže je chránit a rozvíjet.

Hlásíme se k hodnotám, které považujeme za základ civilizačního rozvoje Západu. Trváme na osobní svobodě a zodpovědnosti, lidské důstojnosti, solidaritě, aktivní občanské společnosti, tržním hospodářství a demokratickém právním státě.

Zachování evropského způsobu života, který je na těchto hodnotách založený, není dnes zdaleka samozřejmostí. Evropa se snadno může stát pouze pasivním objektem globálního vývoje a ztratit tak možnost určovat svůj vlastní osud.

Naším posláním je formulovat a prosazovat řešení, díky nimž bude Evropa svobodnější, bezpečnější, silnější a bude více prosperovat. Proto se věnujeme výzkumné a vzdělávací činnosti, oslovujeme politiky, odborníky a širokou veřejnost.

Evropské hodnoty o.s.

www.evropskehodnoty.cz

info@evropskehodnoty.cz

www.europeanvalues.net

contact@europeanvalues.net

Telefon: 210 088 877

Kancelář:

Vltavská 12

150 00 Praha 5

Nová Evropská komise: Jaké priority pro „post-lisabonskou“ EU?

Tato publikace vznikla v rámci projektu „Činnost evropských institucí a českých občanů“. Projekt byl podpořen odborem informování o evropských záležitostech Úřadu vlády České republiky.

Nová Evropská komise:
Jaké priority pro „post-lisabonskou“ EU?

Editace: Radko Hokovský
Jazyková korektura: Michaela Trakslová
Obálka a sazba: Hana Dovinová
Tisk: OMIKRON Praha spol. s r.o.

Vydavatel: Evropské hodnoty o.s.
Vltavská 12, 150 00 Praha
www.evropskehodnoty.cz
info@evropskehodnoty.cz

© Evropské hodnoty o.s., Praha 2009
ISBN 978-80-904158-6-7

OBSAH

Předmluva	5
Policy Paper	
Evropská komise Barroso II: Jaké priority pro „post-lisabonskou“ Evropskou unii?	7
Priority nové Evropské komise – veřejná debata	29
Poděkování	33
Evropské hodnoty	35

Předmluva

Vážení čtenáři,

dostává se Vám do rukou další z řady publikací asociace Evropské hodnoty, která se tak snaží přispět do veřejné debaty o evropských tématech v České republice. Tato publikace vychází jako výstup z veřejné diskuse Evropský klub na téma „Priority nové Evropské komise“ a její hlavní součástí je Policy Paper z pera Lukáše Macka. Tento text nabízí přehled pěti zásadních výzev, kterým bude „post-lisabonská“ Evropská unie v následující pěti letech čelit, spolu s výčtem doporučení konkrétních priorit pro novou Evropskou komisi. V druhé části publikace najdete stručné shrnutí veřejné diskuse, kterou jsme ve spolupráci s našimi partnery uspořádali 14. prosince 2009 v prostorách nadace ABF v Praze.

Během ledna 2010 by měla proběhnout slyšení nominovaných komisařů v Evropském parlamentu, který by o celé nové Komisi měl hlasovat 26. ledna. Pokud nedojde k žádným větším komplikacím ve schvalovacím procesu, mohla by se Komise ujmout své práce od začátku února, kdy lze také očekávat, že představí svůj program.

Již dnes je ale možné pojmenovat výzvy, kterým Evropská unie se svými členskými státy bude čelit v nadcházejícím období a tudíž, jakým prioritním úkolům by se nová Komise měla věnovat. Směr, kterým se druhá Barrosova Komise vydá, bude mít zásadní dopad na další směřování Evropské unie a v důsledku i na jednotlivé členské státy. Považujeme za zásadní, aby probíhala vážná veřejná debata o tom, jaký by tento směr měl být. Publikace, kterou máte před sebou, je příspěvkem do takové diskuse. Budeme rádi, když bude užitečným zdrojem a inspirací pro Vaši práci.

Radko Hokovský
předseda Evropských hodnot o.s.

POLICY PAPER

Evropská komise Barroso II: Jaké priority pro „post-lisabonskou“ Evropskou unii?

Autor: Lukáš Macek, ředitel evropského studijního programu Sciences Po Paris v Dijonu

ÚVODEM: SPECIFIKA KOMISE BARROSO II

Nová Evropská komise, jejíž mandát by měl začít 1. února 2010, ponese výrazný kus odpovědnosti za další vývoj Evropské unie. Tu lze dnes označit jako „post-lisabonskou“ ze dvou důvodů. Rok 2010 měl završit posun EU do pozice nejkonkurenceschopnější znalostní ekonomiky světa díky tzv. Lisabonské strategii. A zároveň otevírá etapu fungování EU podle Lisabonské smlouvy. Tento dvojitý smysl odkazu na portugalskou metropoli dobře vystihuje rozporuplnost situace, ve které se dnešní EU nachází: na jedné straně rizika ztělesněná dosavadním neúspěchem její Lisabonské strategie; na straně druhé příležitosti naznačené nalezením shody na relativně ambiciózní reformě jejího fungování v podobě Lisabonské smlouvy.

Navržený tým udržuje nemalou kontinuitu s končící Komisí v personální rovině: 14 současných členů Komise by mělo pokračovat v dalším

volebním období. Nikdo však nezůstal u svého dosavadního portfolia. Samotné vymezení portfolií doznalo řady změn. Na rozdíl od končící Komise nově navržená portfolia působí vyváženěji: kupříkladu dnes již téměř příslovečné portfolio „mnohojazyčnost“ je sloučeno s portfoliem vzdělávání, kultury a mládeže; naopak doposud velmi silnému portfoliu podnikání a průmyslu byly některé oblasti odebrány. Je to nepochybně dáno zejména tím, že se jedná o první Komisi, která je sestavována na základě konkrétních zkušeností s fungováním 27-členného kolegia. Komise Barroso I vznikla jen několik měsíců po přechodu z 20 členů na 25, další dva komisaři přibyli až v roce 2007 (což mimochodem vysvětluje právě ono slavné portfolio mnohojazyčnosti).

Vznik nové Komise byl poznamenán nejistotou ohledně vstupu v platnost Lisabonské smlouvy. Jednalo se o dvě otázky: tou méně problematickou byla většina nutná pro zvolení předsedy Komise Evropským parlamentem (doposud stačila většina hlasujících, podle Lisabonské smlouvy je nutná většina jeho členů). José Manuel Barroso byl sice Evropským parlamentem zvolen ještě podle Niceské smlouvy, ale získal nakonec dostatek hlasů, aby jeho zvolení odpovídalo i „lisabonskému“ kritériu. Horší to bylo s otázkou složení Komise: podle Niceské smlouvy by se musel snížit počet jejích členů, zatímco Lisabonská smlouva zachovává počet 27. Navíc Lisabonská smlouva zavádí nový post místopředsedy EK/vysokého představitele pro zahraniční politiku a bezpečnost EU. Čekání na irskou a českou ratifikaci tak dostalo proces sestavování Komise do časového skluzu o cca 2 měsíce.

Nejistota ohledně ratifikace Lisabonské smlouvy je nepochybně rovněž hlavním důvodem nevyužití jejího potenciálu v politické rovině ve volbách do EP v červnu 2009. Lisabonská smlouva poprvé v dějinách evropské integrace explicitně váže volbu předsedy Komise na výsledky voleb do Ev-

ropského parlamentu (čl. 17–7 SEU). Volby 2009 tak mohly být poprvé střetem dvou či více politických figur o tento klíčový post. Avšak levice rezignovala na postavení svého vlastního kandidáta. José Manuel Barroso tak nenašel vážného protikandidáta ani ve své politické „rodině“, ani v řadách evropských socialistů. Toto hladké zvolení bez protikandidáta, byť je staronový předseda EK jinak častým terčem kritiky za svou dosavadní bilanci, je však spíše oslabujícím faktorem, než příznakem politické síly. Do budoucna by pro leadership předsedy Komise bylo jistě lepší, kdyby vzešel jako vítěz z transparentní politické soutěže. Na druhou stranu připomeňme, že José Manuel Barroso by ve svém druhém funkčním období mohl být politicky odvážnější, aktivnější a vůči členským státům sebevědomější, neboť lze předpokládat, že bude méně svázán obavou o své znovuzvolení, než tomu bylo v uplynulých letech.

Jediným citelným posunem oproti dosavadní praxi byl požadavek členů Evropské rady, aby předseda Komise – kandidát na své znovuzvolení předložil písemně svůj politický program. Poprvé tak máme předsedu Evropské komise, který ještě před svým oficiálním navržením Evropskou radou prezentoval jakési „programové prohlášení“ (Hlavní směry politiky příští Komise, 3/9/2009). Tento pozitivní posun je však oslaben výše zmíněnou skutečností, že proti jeho „programovému prohlášení“ nebyla postavena žádná ucelená a konkrétní programová alternativa.

Před Evropský parlament tak počátkem roku 2010 předstoupí s žádostí o důvěru Evropská komise, která ztělesňuje spíše kontinuitu s uplynulými pěti roky, ale zároveň vychází ze zkušeností s fungováním v sestavě o 27 členech a nespěle se posouvá směrem k větší politické čitelnosti. Bude-li Evropským parlamentem schválena, bude před ní stát sáhodlouhý seznam úkolů a problémů, které lze strukturovat okolo pěti hlavních výzev.

První výzva je především politického a institucionálního charakteru a přímo navazuje na vstup v platnost Lisabonské smlouvy. Druhá výzva je převážně hospodářské povahy a je diktována kontextem (snad) doznávající krize. Třetí výzva souvisí s otázkou evropské identity: existuje pevný horizont procesu rozšiřování EU, který by umožnil stabilizovat rodící se politické společenství? Čtvrtá výzva se týká role EU ve světě. Konečně pátá výzva se týká rozpočtu a podmiňuje celkovou akceschopnost EU, která nemůže náležitě plnit své dnešní úkoly s prostředky nastavenými pro převážně hospodářské společenství 60.–80. let.

VÝZVA Č. 1: POSÍLENÍ EFEKTIVITY A LEGITIMITY – MAXIMÁLNĚ VYUŽÍT POTENCIÁLU INSTITUCIONÁLNÍCH REFORM

Dramatický průběh procesu ratifikace „euroústavy“ a následně Lisabonské smlouvy potvrdil chronickou krizi legitimacy EU. Rozhodování na evropské úrovni a role unijních institucí jsou pro občany nesrozumitelné a jejich demokratická legitimita je často zpochybňována z pozic různých „euroskeptických“ názorových proudů.

V kontextu hospodářské krize a napravování jejích důsledků navíc existuje nemalé riziko nárůstu napětí mezi členskými státy, tendencí k nekooperativním národním řešením a porušování unijních pravidel. V takové situaci je nezbytné, aby instituce EU byly schopny těmto tendencím efektivně bránit. Avšak efektivní prosazování zájmů Unie proti dílčím zájmům členských států vyžaduje notnou dávku politické legitimacy. Pokud se Evropská komise nedokáže zbavit nálepky technokratického a občanům nezodpovědného monstra odtrženého od politické a sociální reality napříč Unií, bude pro ni stále obtížnější dostát své roli. Absolutní prioritou pro Komisi Barroso II by proto mělo být budování politicky silné a srozumitelné pozice skrze naplňo-

vání Lisabonské smlouvy, která v tomto ohledu dává Unii nezanedbatelný nový prostor. Jak již bylo zmíněno, určitou příležitostí pro takový vývoj je i fakt, že pro předsedu EK půjde o jeho druhé funkční období.

Nová EK by proto měla:

a) Nepřipustit, aby byla odsunuta do role pouhého „sekretariátu“ Evropské rady.

V prvních letech platnosti Lisabonské smlouvy musí EK v praxi prosadit, že nedojde k marginalizaci jejího předsedy ve prospěch předsedy Evropské rady či ve prospěch jakéhosi neformálního direktoria velkých států (typu „G-4“) v rámci ER.

Toto riziko je reálné a patřilo k hlavním důvodům, proč řada „prokomunitárních“ delegátů Konventu o budoucnosti Evropy váhala s podporou vzniku funkce stálého předsedy Evropské rady. Na druhou stranu Komise má stále v ruce celou řadu trumfů: monopol legislativní iniciativy, roli arbitra i prostředníka mezi Evropským parlamentem a Radou, silné administrativní zázemí, atd. Do značné míry však bude záležet i na schopnosti předsedy EK prosadit se jako hlavní politická tvář EU, tedy na jeho aktivitě, iniciativnosti a politické i komunikační obratnosti – ve srovnání s novým předsedou Evropské rady.

Nezapomínejme, že Lisabonská smlouva dává možnost, aby funkce předsedy Evropské rady byla svěřena právě předsedovi Evropské komise. Strategickým cílem předsedy Komise (té dnešní i těch budoucích) by mělo být výhledově přesvědčit členské státy o vhodnosti tohoto řešení.

b) Plně využít posunu, který přináší Lisabonská smlouva v oblasti politické legitimacy Komise.

Největším přínosem je posílení vazby na Evropský parlament, který sám doznal výrazného posílení svých pravomocí, a na výsledek voleb do EP. EK se musí opřít o EP a být s to se díky jeho podpoře a na této vazbě postavené demokratické legitimitě v potřebné chvíli prosadit vůči Evropské radě ve střetu o politický leadership v rámci EU. Evropská komise se musí postupně vymanit z technokratické mentality a jasně se přihlásit ke své politické roli vázané na mandát od voličů skrze Parlament.

c) Být politicky aktivní na evropské úrovni i na úrovni členských států.

Členové EK by se měli začít systematicky prosazovat jako výrazné figury ve své domácí i celoevropské politické debatě. Nebát se větší politizace svých návrhů i své komunikace. Nebát se postavit národním vládám v situacích, kdy jde o obranu společného zájmu, a nastavit vyváženější politický poměr sil mezi evropskou a národními politickými reprezentacemi. Předseda Komise by si proto měl vybudovat a udržovat více méně stabilní politickou většinu v Evropském parlamentu.

Jedním z faktorů, který velmi oslabuje EU, je běžná tendence politických elit členských států vyvazovat se z vlastní politické odpovědnosti za rozhodnutí učiněná na úrovni EU („za všechno nepopulární může Brusel“). Jen existence dostatečně sebevědomé politické reprezentace na úrovni EU, která bude s to se proti tomuto alibismu ohradit, může tuto nezdravou situaci začít postupně měnit.

VÝZVA Č. 2: NÁVRAT PROSPERITY – PŘÍSPĚT KE ZDÁRNÉMU VYBŘEDNUTÍ Z FINANČNÍ A HOSPODÁŘSKÉ KRIZE A DLOUHODOBÉMU HOSPODÁŘSKÉMU ROZVOJI

Nová EK nastupuje ve velmi složitém hospodářském kontextu. Číhá na ni na jedné straně Charybda v podobě její marginalizace ze strany členských států, které mohou mít tendenci se vyvazovat ze svých evropských závazků. Zřejmě největší riziko tkví v hrozivě rostoucích deficitech a v obtížnosti návratu k respektování paktu stability a růstu. Na straně druhé pak na ni číhá Skylla v podobě tlaku na masivní posilování regulace a reglementace hospodářského života EU, která by mohla podvázat konkurenceschopnost EU a definitivně odsunout cíle Lisabonské strategie do říše nesplnitelných snů.

V této situaci by EK Barroso II měla především:

a) Realisticky, ale důsledně trvat na postupném návratu k rozpočtové disciplíně...

...a k uplatňování pravidel paktu stability a růstu. Pakt počítá s flexibilním uplatňováním svých pravidel v době hospodářských obtíží, takže dnešní vysoké deficity ještě samy o sobě neznamenají konec jeho důvěryhodnosti. Zásadní bude, jak se členské státy zachovají, až nastane fáze oživení jejich ekonomik: Komise musí všemožně působit tak, aby se vydaly cestou snižování deficitů a konvergence k cíli paktu (tj. vyrovnaný rozpočet a státní dluh pod hranicí 60 % HDP). Zároveň však Komise musí být připravena i na krizové situace, např. na bankrot některého z členských států.

b) Pomáhat Evropské centrální bance čelit tlakům na opuštění protiinflačních cílů.

Nezávislost ECB a její povinnost upřednostňovat cenovou stabilitu jsou zapsány v zakládajících smlouvách, což by mělo být dostatečnou zárukou. Komise by však v rámci svého působení (zejména v rámci koordinace hospodářských politik) měla přispívat k protiinflačnímu úsilí, což může narazit

na odpor některých členských států, které měly tradičně spíše proinflační tendence a které mohou inflaci v kontextu vysokého zadlužení vnímat jako příznivý fenomén.

c) Bránit všem formám protekcionismu uvnitř EU a udržet úctu vůči pravidlům politiky EU v oblasti hospodářské soutěže.

Určité tendence k protekcionistickým řešením se již vyskytly. Stejně tak existuje riziko střetů ve věci státní pomoci. Komise musí v této oblasti postupovat nesmlouvavě, ale svůj postup umět politicky obhájit, a to zejména před veřejným míněním dotčených států.

d) Prosadit racionální regulaci finančních trhů na základě poučení z proběhnuvší finanční krize, ale nepřipustit likvidaci svobody pohybu kapitálu v EU a ztrátu konkurenceschopnosti EU v této oblasti vůči zbytku světa.

Volný pohyb kapitálu je jednou ze základních svobod vnitřního trhu. Finanční krize ukázala nedostatky v existujících pravidlech regulace finančních trhů a jejich reálném uplatňování. Tato pravidla a jejich vymahatelnost je proto třeba zdokonalit, ale tento proces se nesmí stát záminkou pro omezení výše zmíněné svobody. EK musí zajistit, že členské státy budou i v této oblasti striktně zachovávat své evropské závazky.

Podobně jako i v dalších oblastech, kde se postupně utváří globální standardy a pravidla, i v rámci utváření globálních pravidel pro finanční trhy by EK měla v rámci svých pravomocí přispívat k tomu, aby EU byla aktivním hráčem a iniciátorem tohoto vývoje. EU se však musí vyvarovat navídných jednostranných iniciativ, přijímání náročných pravidel, která ostatní globální hráči nerespektují a získávají tak podstatnou konkurenční výhodu proti evropským subjektům.

V týdnech, které předcházely oznámení nominace nové Komise, probíhal střet zejména mezi Velkou Británií a Francií o to, pod kterého komisaře bude téma regulace finančních trhů spadat. Předseda Barroso nakonec tuto oblast začlenil do portfolia „Vnitřní trh“, které má dostat na starost francouzský komisař Michel Barnier. Pozitivní je propojení s tematikou vnitřního trhu, které by právě mělo být zárukou toho, že výše zmíněné principy budou i v této oblasti striktně respektovány. Naproti tomu francouzský komisař bude muset obhájit svou kredibilitu a nezpochybnitelnost své nezávislosti, neboť eminentní zájem francouzského prezidenta o tuto oblast pro „svého“ kandidáta budí jistou nedůvěru.

e) Nepřipustit zpochybnění liberalizace mezinárodního obchodu a jít příkladem např. vytvořením transatlantického volného trhu.

Lze očekávat tlaky na omezování volného obchodu na globální úrovni. EU by měla aktivně působit v rámci WTO proti těmto tendencím. Měla by sama pokračovat v politice utváření regionálních zón volného obchodu, zejména s USA (projekt transatlantického trhu) a se zeměmi Evropské politiky sousedství.

f) Stanovit strategii pro další rozšiřování eurozóny.

EK musí dbát na kredibilitu eura, ale také na kredibilitu EU jako takové a právních závazků, které na sebe členské státy berou. Rozšiřování eurozóny se týká obou těchto bodů: na jednu stranu uspěchané rozšíření může poškodit stabilitu a kredibilitu eura; na straně druhé je problematické, když státy, které se zavázaly do HMU směřovat, jednají, jako kdyby měly vyjednaný „opt-out“ (což je přitom případ pouze Dánska a Velké Británie). EK by měla od dotyčných členských států vyžadovat seriózní strategii a její

reálné naplňování v pevně daném časovém rámci a zdůrazňovat, že se jedná o ekonomické, nikoli politické rozhodnutí (které bylo učiněno již podpisem přístupové smlouvy). Zároveň je nutné udržet jistou rovnováhu mezi postupem vůči budoucím a současným členům eurozóny: míra autority a kredibility EK vůči kandidátům na zapojení do HMU bude záviset na míře jejího úspěchu v postupu vůči členům HMU ve věci paktu stability (viz bod a).

g) Posilovat celkovou hospodářskou konkurenceschopnost EU.

Cestou k tomuto cíli je účinná podpora inovace, vzdělávání, vědy a výzkumu. EK by svou koordinační činností a svými iniciativami měla zejména napomoci tomu, aby v těchto oblastech došlo k plnému využití potenciálu a dynamiky čtyř základních svobod vnitřního trhu EU. Zároveň by měla přispívat k utváření kvalitního podnikatelského prostředí a maximálnímu využívání příležitostí vnitřního trhu ze strany malých a středních podniků. Z tohoto pohledu může být vnímáno jako pozitivní politický signál, že téma zlepšování právního prostředí („better regulation“) má být svěřeno generálnímu sekretariátu EK a politicky tedy spadat přímo pod předsedu Komise – a mělo by se tak snáze promítat do práce všech DG. Hlavní úkolem je pokračovat v odstraňování zbytečné administrativní zátěže vytvořené v minulosti a nastavit systém přípravy unijní legislativy tak, aby taková zátěž nevznikala ani do budoucna.

V oblasti velkých investic by se EK měla zaměřit na podporu rovnoměrného hospodářského rozvoje EU zejména zkvalitněním a dobudováním transevropských dopravních a komunikačních sítí.

h) Vybudovat společnou energetickou politiku, která by přispěla ke stabilizaci dodávek energie pro EU.

Oblast energetiky je jednou z mála nových kompetencí, kde má EK před sebou velký prostor k vybudování nové – a strategicky důležité – společné politiky. A kde zároveň narůstá šance na ochotu členských států k přijímání nezbytných kompromisů. Nominace německého komisaře Günther Oettingera na toto portfolio je důkazem jeho nového významu. Na druhou stranu právě Německo se v této oblasti jeví jako problematická země, kvůli své tendenci sázet na bilaterální postup vůči Rusku, dosavadnímu postoji v oblasti využívání jaderné energie, apod. Otázka tedy je, zda německý komisař bude v této oblasti spíše vnášet německý pohled a vývoj k evropským řešením brzdit, nebo zda naopak dokáže tuto, pro „zemi, kterou zná nejlépe“ problematickou, společnou politiku „prodat“ německé vládě.

Přitom právě energetika je pro budoucnost a hospodářskou i politickou nezávislost EU zásadní oblastí. Navíc je to společná politika, která by výrazně mohla přispět k pocitu sounáležitosti a k pozitivnímu vnímání EU jako takové ze strany občanů, zejména ve střední a východní Evropě, neboť právě v této oblasti je přidána hodnota společného evropského postupu velmi zřetelná a konkrétně vyjádřitelná.

i) Prosadit strategii boje proti klimatickým změnám, která neohrozí konkurenceschopnost EU a naopak z inovací v této oblasti učiní jeden ze zdrojů jejího hospodářského růstu.

Klimatická otázka je dalším z velkých témat dnešní doby. V nové Komisi je toto téma podtrženo vznikem nového speciálního portfolio pro „činnost v oblasti klimatu“, které by mělo být svěřeno dánské komisařce Connie Hedegaardové. Otázka je, nakolik se toto „průřezové“ portfolio dokáže prosadit vůči ostatním, zavedeným DG. Prioritou nové EK by mělo být udržet téma boje proti klimatickým změnám v pragmatické a racionální rovině

a především je systematicky sladovat s hospodářskými cíli EU. Nepřipustit, aby se z tohoto tématu stal nástroj k ideologickému zpochybňování tržní ekonomiky a myšlenky hospodářského růstu, ale naopak aby se podnikatelská sféra v EU dokázala chopit šancí, které posun k ekologicky šetrnějším technologiím a výrobkům dává.

j) Formulovat vizi budoucnosti evropského průmyslu a jeho konkurenceschopnosti v globální soutěži. Udržet si a pokud možno posílit technologický leadership.

Tento bod silně souvisí právě s předchozím bodem – klimatickou otázkou. EK by měla přispět k tomu, aby EU zůstala průmyslovou mocností, která je schopna alespoň v některých oblastech být přinejmenším o krok před svými konkurenty. Velmi zde záleží na výše zmíněné schopnosti EU posílit svou schopnost na poli inovace, své investice do vzdělávání, vědy a výzkumu.

VÝZVA Č. 3: VYJASNĚNÍ IDENTITY – VYŘEŠIT OTÁZKU HRANIC EU

Jeden ze zdrojů „blbě nálady“ v EU je její neschopnost či nevěle definovat své hranice, resp. pojmenovat svou identitu i povahu integračního projektu. „Únava z rozšiřování“, riziko frustrace u sousedů, kterým dnešní EU není schopna říci jasné slovo: to jsou problémy, se kterými by se měla nová Komise aktivně střetnout.

Měla by zejména:

a) Uchopit otázku rozšiřování EU a jejích hranic jako politický, nikoli technický problém.

EK by měla otevřít širokou politickou debatu, která by vedla k formulaci jasné strategie v této otázce. Mohla by např. iniciovat svolání třetího konventu EU – „Konventu o hranicích EU“.

Postoje členských států k těmto otázkám jsou dnes příliš rozdílné, navíc uvnitř členských států často nepanuje konsensus a je proto složité stanovit jasnou dlouhodobou politickou linii členských států a tím spíše i Unie jako celku. Často se jedná o téma, které veřejnost vnímá silně a emotivně. V takové situaci by konvenční metoda mohla pomoci tím, že by umožnila vyjasnit jednotlivé pozice vůči této otázce a poměřit jejich sílu v rámci celoevropské politické scény. A v ideálním případě přijít s konsensuálním řešením, které by se opíralo o širší politickou legitimitu, než jakou disponují instituce EU či mezivládní konference.

b) Vymanit se z dnešní neupřímné politiky vůči Turecku a přijít minimálně s alternativními návrhy dalšího postupu.

Ani v Evropské radě, ani v Evropském parlamentu dnes neexistuje jasná politická většina pro či proti vstupu Turecka do Evropské unie. Přístupová jednání více méně uvízla na mrtvém bodě. EU není schopna říci jasné slovo, není schopna Turecku nabídnout jasnou perspektivu. Existuje pokušení udržovat přístupový proces Turecka nejistými sliby budoucího členství a přitom jej neustále prodlužovat. Rizikem je ztráta důvěryhodnosti EU jako takové, rostoucí frustrace na straně veřejného mínění v EU i Turecku. Nová Evropská komise by měla usilovat o to, aby EU přijala jasnou strategii dalšího postupu v jednáních s touto zemí. Pokud není možné dosáhnout konsensu, bylo by dobré alespoň položit na stůl propracované alternativní návrhy, aby se debata vymanila ze schématu „členství nebo nic“, kterého se drží turecká strana, a z nekonkrétních a nezávazných návrhů typu „privilegované partnerství“, které občas prezentují někteří představitelé členských států.

c) Urychleně integrovat Chorvatsko a dát jasnou perspektivu – a silná, motivující gesta – ostatním balkánským zemím.

Je třeba dát zemím Balkánu jasné záruky toho, že EU to myslí s jejich integrací vážně, ale zároveň že nesleví ze svých zásadních kritérií a standardů. EU by proto neměla blokovat vstup země, která dosáhne připravenosti srovnatelné se zeměmi, které vstoupily do EU v roce 2004, což by v krátkodobé perspektivě mohl být případ Chorvatska. Na druhou stranu i na základě zkušeností z roku 2007 je třeba jasně dát najevo, že cesta může být ještě dlouhá a může se prodlužovat, pokud kandidátská země poleví ve svém úsilí.

Nová EK by též mohla kriticky zhodnotit silné a slabé stránky rozšiřovacího procesu z let 1993–2004/07 a pokusit se přijít s určitými inovacemi, které by reflektovaly nebezpečí postupného nárůstu frustrace na obou stranách (lépe připravit veřejné mínění v EU–27 na rozšíření, politicky je „doma“ obhájit; nedodávat argumenty euroskeptickým silám v kandidátských zemích): silná gesta v oblasti volného pohybu osob, alespoň u určitých kategorií (např. studenti); rychlejší a hlubší zapojování kandidátských zemí na rovnoprávné bázi v dílčích politikách EU, kde neexistují krátkodobě neodstranitelné překážky právní, administrativní či hospodářské povahy (např. dosavadní 2. a 3. pilíř EU).

d) Dát substanci oběma křídlům (východnímu a jižnímu) politiky sousedství, udržet mezi nimi potřebnou rovnováhu, ale nebát se zároveň uznat podstatnou odlišnost mezi projektem Východního partnerství a Unie pro Středomoří.

Mj. též v návaznosti na strategii vůči Turecku by EK měla přijít s konkrétními strategiemi pro jednotlivé země spadající do konceptu Evropské politiky sousedství. Vnitřní rovnováha EU vyžaduje vyvážený přístup k ze-

mím středomořského a post-sovětského prostoru. Udržet vyvážený přístup však neznamená „hodit všechny do jednoho pytle“. EK by především měla přijít s konkrétními projekty, které by těmto partnerským vztahům daly věcný obsah a dodaly Evropské politice sousedství na viditelnosti a důvěryhodnosti v očích občanů EU i partnerských zemí díky konkrétním pozitivním politickým a hospodářským výsledkům.

VÝZVA Č. 4: MAXIMALIZACE VLIVU – USADIT EU JAKO SILNÉHO GLOBÁLNÍHO HRÁČE

Nadcházející léta mohou být klíčová pro rozdělení rolí ve světové politice v dalších desetiletích: nástup nových hráčů, signály upadajícího zájmu USA o severoatlantické partnerství, zostřující se konkurence v přístupu k přírodním zdrojům, globální ekologické problémy, mezikulturní konflikty, zesilování migračních tlaků v kontextu demografického úpadku Evropy, apod. Pokud evropské státy nebudou schopny v tomto složitém kontextu prostřednictvím EU sebevědomě a efektivně formulovat a prosazovat své zájmy, může se náš kontinent dlouhodobě, ne-li definitivně, zařadit do kategorie poražených... EU musí usilovat o roli aktivního hráče na globální úrovni, být subjektem, nikoli pouhým objektem světového dění.

Nová EK by proto měla:

a) V institucionální rovině napomoci maximálnímu využití nástrojů, které Lisabonská smlouva dává k posílení zahraničněpolitického vlivu EU.

Jde především o efektivní výkon funkce vysokého představitele (a práce služby pro vnější vztahy EU) tak, aby se nestal pouhým „poslíčkem“ či tajemníkem Evropské rady, resp. Rady pro SZBP, ale nositelem společného zájmu, strůjcem konsensu v Radě. Je proto třeba pevně zakotvit práci

vysoké představitelky v rámci EK tak, aby oba zdroje její legitimacy (komunitární a mezivládní) byly v rovnováze a aby vysoká představitelka jako místopředsedkyně Komise dokázala do převážně stále mezivládní logiky SZBP vnášet silný komunitární prvek, dynamiku vedoucí k nalézání shody přesahující pouhý nejnižší společný jmenovatel.

b) Přispívat svým dílem k posílení evropské obrany jakožto evropského pilíře v rámci NATO.

Návrat Francie do velících vojenských struktur NATO otevírá novou perspektivu, neboť je důležitým krokem k vytvoření konsensu ohledně propojení snahy o vytvoření evropské obranné politiky se silným transatlantickým spojenectvím opřeným o NATO. V této nové situaci by EK – zejména prostřednictvím nového vlivu, který může v oblasti SZBP získat prostřednictvím vysoké představitelky – měla podporovat vývoj směřující k vytvoření integrovaného a akceschopného evropského pilíře NATO.

c) Rozvinout vnější rozměr nové společné energetické politiky EU.

EK by měla usilovat o to, aby EU jednala jednotně, jako akceschopný a sebevědomý hráč ve vztazích se zeměmi, které kontrolují energetické (a jiné strategické) zdroje. Tento vnější rozměr rodící se společné energetické politiky by měl být výraznou prioritou a komisař pro energetiku by v této oblasti měl velmi úzce spolupracovat s vysokou představitelkou pro zahraniční a bezpečnostní politiku.

d) Posílit transatlantickou vazbu.

Určité signály naznačují, že současná americká administrativa má ve srovnání s minulostí nižší zájem o dění v Evropě, slabší mínění o stra-

tegickém významu transatlantického partnerství, menší schopnost empatie pro evropské zájmy a postoje. Jedním z faktorů tohoto slábnoucího amerického zájmu může být i neschopnost Evropy vystupovat jako jednotný, silný a sebevědomý hráč, resp. partner. Víceméně bilaterální pokusy o „citové vydírání“ poukazováním na závazky a potřeby minulosti, celkový dojem rozhašteřenosti, neakceschopnosti a malichernosti, fakt, že v důležitých věcech musí USA stejně jednat s každou zemí EU jednotlivě... to vše jsou faktory, které celkem pochopitelně Američany odrazují od jednoznačné sázky na transatlantické pouto. Cestou k udržení silné transatlantické vazby (která je pro EU i pro USA nejjistější cestou k udržení vůdčí pozice na globální scéně) je proto též schopnost EU dotáhnout svůj integrační proces. Vedle strategicko-politického partnerství je pak důležité posilovat transatlantickou vazbu i v dalších oblastech, např. realizací již zmíněného projektu transatlantického volného trhu.

e) Aktivně si budovat zóny vlivu ve světě prostřednictvím politiky sousedství, rozvojové politiky, obchodní politiky.

EK by se měla snažit sladit jednotlivé vnější politiky tak, aby mezi nimi fungoval synergický efekt směřující k jednomu cíli: vliv EU na globální scéně. Vstup v platnost Lisabonské smlouvy by tomuto vývoji měl výrazně napomoci, bude však velmi záležet na schopnosti nové EK využít naplno jejího potenciálu (viz výše): rozhodne aktivita a obratnost nové vysoké představitelky, kvalita a akceschopnost nové služby pro vnější činnost EU, ale též schopnost předsedy EK (a skrze jeho osobu i Evropského parlamentu) jasně prosadit svou autoritu ve vztahu k vysoké představitelce.

f) *Napomoci vytvoření konsensu okolo racionální imigrační politiky.*

Jedním z důležitých a velmi problematických témat ve vztazích mezi EU a zbytkem světa je otázka přistěhovalectví, kterou komplikuje vnitropolitické napětí, které toto téma obestírá prakticky ve všech členských státech. EK by se v této oblasti měla soustředit především na svou roli „strážkyně smluv“ a nositele společného evropského zájmu a dbát na to, aby se členské státy ani v této vysoce citlivé oblasti neuchylovaly k nekooperativním řešením s negativními dopady na jiné členské státy a na postavení EU na světové scéně.

g) *Vést sebevědomou a důsledně jednotnou politiku vůči strategickým partnerům – mocnostem, které více či méně nesdílejí naše hodnoty (Rusko, Čína).*

EK by se měla – v úzké spolupráci s EP a ER – zasazovat o nastavení jasné a sebevědomé politické linie EU vůči těmto partnerům v oblasti lidských práv, respektu principů tržního hospodářství a rovné soutěže, duševního vlastnictví, apod. A snažit se přimět členské státy k tomu, aby se i na bilaterální úrovni držely této linie nebo aby se alespoň vyvarovaly aktivit, které by s ní byly v přímém rozporu.

h) *Být aktivním a vlivným hráčem v postupném utváření „global governance“.*

EU má potenciál být „normotvornou“ velmocí, která výrazným způsobem ovlivní fungování zárodku „global governance“. Má k tomu řadu předpokladů, ovšem opět vše závisí na jedné podmínce: na schopnosti jednotného postupu a loajální spolupráci mezi národní a unijní politickou úrovní.

VÝZVA Č. 5: REFORMA ROZPOČTU – VYDOBÝT SI PROSTŘEDKY ODPOVÍDAJÍCÍ AMBICÍM A ÚKOLŮM EU

V průběhu mandátu této EK bude dojednán nový finanční rámec. Dnešní rozpočet EU neodpovídá současným výzvám a potřebám a jeden z velkých problémů nové EK bude výrazný nepoměr mezi očekávanými a úkoly, které jsou na EU kladeny, a prostředky, které jsou členské státy ochotny jí svěřit.

EK by proto měla:

a) Přijít s návrhy na komplexní reformu rozpočtu, po příjmové i výdajové stránce.

b) Navrhnout nový systém vlastních zdrojů.

Prioritou by mělo být oslabení politicky zničující debaty o „čistých plátcích/příjemcích“. EK by se též měla politicky střetnout o celkovou výši rozpočtu EU a pokusit se prosadit mírně vzestupný trend pro období 2014–20.

c) Provést nebo alespoň zahájit reformu politik, které doposud představují největší položky ve výdajích EU.

Na výdajové stránce je nevyhnutelná reforma SZP a strukturální politiky. V těchto oblastech je třeba provést nepředpojatou analýzu efektivity dosavadních nástrojů a výdajů a dělby kompetencí mezi unijní a národní úrovní.

EK by každopádně měla prosadit posílení zdrojů pro vědu a výzkum, transevropské sítě a mezinárodní působení EU.

d) Obratnou komunikací mírnit výše zmíněný nepoměr mezi očekáváními a prostředky.

EK musí být schopna politicky obhájit svou bilanci a jasně ukázat, co lze od činnosti EU očekávat vzhledem k prostředkům, které jí členské státy svěřují. Musí být schopna poukázat na oblasti, kde dochází k plýtvání s veřejnými prostředky kvůli neochotě ke společnému postupu a posílení činnosti EU. Zároveň však musí být schopna i sebereflexe a v oblasti standardů průhlednosti a efektivity v nakládání s veřejnými prostředky být vzorná mimo jakoukoli pochybnost.

PRIORITY Z ČESKÉHO ÚHLU POHLEDU

Všechny tyto výzvy jsou klíčové pro EU jako celek i pro Českou republiku samotnou. ČR se svou polohou, velikostí i hospodářskou situací řadí mezi země velmi blízké průniku vlivů a zájmů dnešní EU.

Pokud existují určité specificky české priority, jedná se zejména o:

a) důsledné bránění tomu, aby se oživovala dělicí čára mezi „novými“ a „starými“ a mezi „velkými“ a „malými“ členy EU; z tohoto pohledu je důležité výše zmíněné uhájení politického leadershipu EK tváří v tvář ER

b) sebevědomou a jednotnou politiku vůči Rusku, zejména v oblasti energetických zdrojů, prosazování právního státu, respektování a vymahatelnosti tržních pravidel, apod.

c) rozvoj východní dimenze politiky sousedství, integraci našich východních sousedů do vnitřního trhu a stabilizaci jejich demokratického systému a právního státu

d) nesmlouvavou obranu principů vnitřního trhu EU a volného mezinárodního obchodu na globální úrovni

e) integraci Balkánu do EU

Priority nové Evropské komise

Veřejná debata

Datum a místo konání: pondělí 14. prosince 2009,

Nadace ABF, Praha

Evropská komise je občany často vnímána jako byrokratický orgán bez dostatečné parlamentní kontroly a odpovědnosti vůči občanům. Evropský parlament získal díky Lisabonské smlouvě silnější postavení vůči Komisi, jejíž předseda i jednotliví členové budou muset brát mnohem větší zřetel na politické složení europarlamentu a na postoje jeho členů. Evropský parlament by tak měl mít poprvé výraznější vliv na mandát Komise a stanovení jejích programových priorit. To, co bude nová Komise chtít prosazovat ve svém pětiletém funkčním období v letech 2010 až 2015, bude mít zásadní vliv na vývoj v EU a samozřejmě i na Českou republiku. O prioritách nové Komise by tedy měla probíhat vážná veřejná diskuse. Jedna z mála diskuzí na toto téma na české půdě proběhla 14. prosince v rámci diskusních setkání Evropských hodnot pod názvem Evropský klub.

Jako první se svým příspěvkem vystoupil **Marek Mora**, náměstek ministra pro evropské záležitosti. Nejdříve shrnul nesnadnou cestu ke znovujmenování předsedy Evropské komise José Manuela Barrosa, jehož role by mohla být v nadcházejícím období větší a jeho pravděpodobně větší emancipaci bude zajímavé sledovat. Druhým velkým tématem, kterému se věnoval, bylo jmenování nových komisařů a jejich jednotlivá portfolia. Další významnou změnou bude implementace Lisabonské smlouvy, jež mění i vazby mezi Komisí a Radou. Pokud jde o priority, Marek Mora by osobně preferoval, aby byla Komise co nejsvébytnější a plnila svou úlohu „strážkyně dohod“ a předkladatele legislativy v zájmu celé unie. Jako poslední velkou otázku vidí budoucí vývoj pozice EU na globální úrovni, zejména, zda se dokáže vyrovnat s dnešními mocnostmi na vzestupu.

Jako druhý v pořadí vystoupil na Evropském klubu **Josef Zieleniec**, bývalý europoslanec a ministr zahraničních věcí. Z jedné strany vidí směřování EU optimisticky, jelikož byl přijetím Lisabonské smlouvy konečně vyřešen ústavní rámec Evropské unie, která se tak nyní může soustředit na věcné problémy. Pro novou Komisi bude nicméně velkou výzvou nalezení svého místa v tomto systému, jehož fungování se teprve bude ustalovat. Podle Josefa Zieleniece by pro Komisi mělo být hlavní prioritou v nadcházejícím roce především chránit pravidla volného trhu v unii a tak čelit protekcionistickým tendencím, které se jistě ještě budou ozývat v souvislosti s hospodářskou krizí. Komise by se zároveň v čele se svým předsedou neměla bát překonat svou pozici jmenovaných úředníků a měla by se ujmout role politiků, kteří se opírají o většinu v Evropském parlamentu a jsou připraveni jít do politického střetu.

V roli třetího hosta vystoupil **Jan Macháček**, novinář a komentátor týdeníku Respekt. Za nejžhavější téma považuje hospodářskou krizi a s tím sou-

visející témata. To dokazuje na příkladu eurozóny, kde má momentálně velké rozpočtové problémy Řecko a je otázkou jak se Komise k řešení postaví a jak bude do budoucna posuzovat plnění fiskálních pravidel pro všechny státy.

Následná diskuse s početnými účastníky klubu ukázala, že v diskusi o politických prioritách Evropské komise, se nelze vyhnout debatě o hodnotách, na nichž by jakékoli konkrétní priority měly být založeny, a o cílech, ke kterým by měly směřovat.

Poděkování

Vydání této publikace, ale ani uspořádání veřejné diskuse na téma Priority nové Evropské komise, by nebylo možné bez přispění a podpory našich partnerů a ochotných jednotlivců, kterým bychom tímto chtěli velice poděkovat. V první řadě patří naše díky hostům, kteří přijali naše pozvání a laskavě vystoupili na Evropském klubu. Byli to Josef Zieleniec, bývalý europoslanec a ministr zahraničních věcí, Marek Mora, náměstek ministra pro evropské záležitosti, a Jan Macháček, novinář a komentátor týdeníku Respekt. Touto cestou bychom rádi poděkovali také Lukáši Mackovi, řediteli evropského studijního programu Sciences Po Paris v Dijonu, který se ochotně ujal zpracování policy paperu, jenž představuje podstatnou část této publikace.

Samotná veřejná diskuse a vydání této publikace tvoří součást projektu podpořeného Evropským parlamentem a Odborem informování o evropských záležitostech Úřadu vlády ČR. Dalšími laskavými partnery Evropského

klubu, jimž velice děkujeme za jejich dlouhodobou podporu, byly nadace Konrad Adenauer Stiftung, Evropského hnutí v ČR a agentura Donath-Burson-Marsteller. Mediálního partnerství se ujal deník Mladá fronta E15.

EVROPSKÉ HODNOTY

jsou nevládní proevropskou organizací, která pomocí vzdělávací a výzkumné činnosti usiluje o rozvoj občanské společnosti a zdravého tržního prostředí.

Zasazujeme se o...

- demokratičtější a akceschopnější evropské společenství
- liberální a konkurenceschopnou ekonomiku
- uchování dědictví a hodnot západní civilizace
- rozvoj obnovitelných zdrojů a jaderné energetiky
- silnější evropskou obranu
- pevné transatlantické partnerství

Naší vizí je Evropa svobodnější, silnější a bezpečnější.

NAŠE PROGRAMY

VÝROČNÍ MEZINÁRODNÍ KONFERENCE

2006 *Evropské hodnoty a identita pro 21. století*

Hlavním cílem konference bylo popsat a odhalit hodnoty, jež představují základ evropské civilizace, posoudit, do jaké míry se podílí na tvorbě

dnešní evropské identity a jakým způsobem se evropské hodnoty a identita promítají do konkrétní politiky uvnitř EU. Konference byla uspořádána v Brně ve spolupráci s Mezinárodním politologickým ústavem Masarykovy univerzity (IIPS). Konference se zúčastnili přední odborníci ze zahraničí i České republiky, mimo jiné Josef Zieleniec, Nikolas Busse, Ferdinand Kinsky, Christian Stadler či bývalý rakouský velvyslanec Erich Hochleitner.

2007 Hranice, rozšiřování a sousedství EU

Výroční konferencí v roce 2007, jejímž tématem byly „Hranice, rozšiřování a sousedství EU“, byla zaměřena na diskusi o jednoznačném stanovení hranic EU a nalezení nejlepšího modelu spolupráce se sousedními zeměmi EU. Konference se konala pod záštitou Markéty Reedové, náměstkyně primátora hl. m. Prahy, a pod akademickou záštitou Sciences-Po v Paříži. Mezi řečníky vystoupili přední evropští experti na tuto tematiku z oblasti politické i akademické, jako například Alexandr Vondra, Michel Foucher, John Palmer, Franz Fischler, či Sylvie Goulard.

2008 Evropa občanů – Evropa voličů

Třetí výroční konference Evropských hodnot si kladla za cíl definovat, co je to demokratický deficit, kde se nachází a hledat cesty, jak ho minimalizovat. Konference se účastnili přední odborníci ze zahraničí i České republiky. Mimo jiné Enrique Barón Crespo, bývalý předseda Skupiny sociálních demokratů v Evropském parlamentu, Běla Plechanovová, vedoucí katedry mezinárodních vztahů UK, Jürgen Dieringer, vedoucí katedry politiky, Andrásy Universität, Andrew Duff, poslanec Evropského parlamentu, poslanec klub ALDE, Olivier Ubéda, tajemník UMP pro evropské záležitosti a další.

VEŘEJNÉ DEBATY – EVROPSKÝ KLUB

Při našich veřejných debatách se setkávají experti z akademické sféry a aktéři zapojeni do politického života se zainteresovanou širokou veřejností. Výběr z realizovaných Evropských klubů: **06/2005 Diskusní duel: Turecko – člen nebo partner EU** (panelisté: Jan Zahradil a Josef Zieleniec, moderátor: Martin Veselovský), **10/2006 Evropa: rozum, víra a násilí** (v rámci Fora 2000, host: André Glucksmann, moderátor: Adam Černý), **03/2007 Americké základny v evropské bezpečnosti** (panelisté: Jiří Šedivý, Jiří Schneider, Ondřej Liška), **03/2009 Reforma volebního zákona v ČR** (host: prof. Simon Hix), **09/2009 Snižování byrokratické zátěže v EU** (panelisté: Manuel Santiago dos Santos, Tomáš Rutrlé, Štěpán Hošna, moderátor: Jan Žižka)

EUROPEAN VALUES NETWORK

European Values Network (EVN) je platforma pro všechny, kteří věří, že Evropská unie bude schopna čelit globálním výzvám, pouze pokud se stane skutečným politickým společenstvím založeným na společných hodnotách a tradicích. Cílem EVN je vytvořit network aktivních evropských občanů, kteří se chtějí zapojit do hledání a formulování řešení, která povedou k vytvoření svobodnější, silnější, bezpečnější a více prosperující Evropy. V rámci programu EVN vytvářejí účastníci ve skupinách policy papy na aktuální témata. Pracovní skupiny se scházejí na workshopech v Bruselu a Praze, kde mají možnost konzultovat svoji práci s předními evropskými politiky a akademiky. Výstup projektu – publikace policy paperů – je představen na závěrečné konferenci v Praze a následně distribuován po celé Evropské unii.

European Values Network 2007

První ročník European Values Network se konal pod záštitou Elmara Broka, poslance a bývalého předsedy zahraničního výboru Evropského parlamentu, a účastnilo se ho 43 mladých expertů ze 17 zemí Evropské unie.

European Values Network 2008

Druhý ročník European Values Network se konal pod záštitou Prof. Hans-Gert Pötteringa, předsedy Evropského parlamentu. Zúčastnilo se jej 45 mladých akademiků a profesionálů z 15 zemí EU.

European Values Network 2009

Ve třetím ročníku účastníci vytvořili policy papery na témata – vztahy mezi EU a Ruskem, jak zlepšit kooperaci v energetické politice, jak na integraci cizinců v EU a jak naložit s liberalizací trhu. Na 50 účastníků ze 17 zemí diskutovalo i s nejbližšími spolupracovníky předsedy Komise Barrosa či předsedou zahraničního výboru Evropského parlamentu Jacekem Saryusz-Wolskim.

LETNÍ WORKSHOPY

2006 Od identity k evropské integraci

Cílem LŠ bylo prozkoumat vztah mezi evropskou identitou a evropskou integrací, přispět ke vzdělání v této oblasti a přitom podnítit kritické a tvůrčí myšlení studentů. O aktuálních i nadčasových problémech Evropy a evropské integrace na LŠ přednášeli např. Jan Kohout, Michael Žantovský či Karel Kovanda.

2007 Cesta k akceschopné Evropské unii

V rámci letní školy účastníci definovali výzvy, kterým Evropská unie čelí a diskutovali s experty z řad politiků a akademiků o způsobech, jak by se na tyto výzvy měla unie připravit. Na letní škole také vystoupili Jana

Hybášková, Ondřej Liška, Marek Mora a Markéta Pitrová. Na přednášky navazovala interaktivní simulace jednání Evropského parlamentu.

2008 Politický marketing pro volby do Evropského parlamentu

Expertní workshop určený pro mladé lidi aktivní v politice a občanské společnosti se zaměřil na praktický trénink využívání nástrojů a metod politického marketingu a komunikace se zaměřením na volby do Evropského parlamentu. S přednáškami mimo jiné vystoupili Cyril Svoboda, Jaroslav Zvěřina, Miroslav Mareš a Alexander Braun.

2009 Politická komunikace a EU

Tentokrát se workshop zaměřil především na problematiku efektivní komunikace a jeho cílem bylo odborně vyškolit skupinu aktivních osob, která bude schopna získané informace a zkušenosti využívat a rozšiřovat v rámci své působnosti. Mezi hosty a lektory mimo jiné vystoupili Lukáš Macek, Jan Punčochář, Daniel Kaiser.

NAŠI PARTNEŘI

Mezi stálé či příležitostné partnery EH patří instituce EU, orgány státní správy ČR, velvyslanectví evropských států v Praze, nadace, neziskové, výzkumné a vzdělávací organizace, média i komerční společnosti z ČR a zahraniční. Hlavními finančními partnery jsou: Konrad Adenauer Stiftung, MAITREA a.s., Evropská komise, Evropský parlament, Evropské hnutí v České republice.

Nová Evropská komise, jejíž mandát by měl začít 1. února 2010, ponese výrazný kus odpovědnosti za další vývoj Evropské unie. Tu lze dnes označit jako „post-Lisabonskou“ ze dvou důvodů. Rok 2010 měl završit posun EU do pozice nejkonzervativnější znalostní ekonomiky světa díky tzv. Lisabonské strategii. A zároveň otevírá etapu fungování EU podle Lisabonské smlouvy. Tento dvojitý odkaz na portugalskou metropoli dobře vystihuje rozporuplnost situace, ve které se dnešní EU nachází: na jedné straně rizika ztělesněná dosavadním neúspěchem její Lisabonské strategie; na straně druhé příležitosti naznačené nalezením shody na relativně ambiciózní reformě jejího fungování v podobě Lisabonské smlouvy.

Úkoly nové Komise lze strukturovat okolo pěti hlavních výzev:

První výzva je především politického a institucionálního charakteru a přímo navazuje na vstup v platnost Lisabonské smlouvy. Druhá výzva je převážně hospodářské povahy a je diktována kontextem (snad) doznívající krize. Třetí výzva souvisí s otázkou evropské identity: existuje pevný horizont procesu rozšiřování EU, který by umožnil stabilizovat rodící se politické společenství? Čtvrtá výzva se týká role EU ve světě. Konečně pátá výzva se týká rozpočtu a podmiňuje celkovou akceschopnost EU, která nemůže náležitě plnit své dnešní úkoly s prostředky nastavenými pro převážně hospodářské společenství 60. – 80. let.

Z Policy Paperu Evropských hodnot od Lukáše Macka

ISBN 978-80-904158-6-7